

[Iver Poulsen.]

et effektivitetssynspunkt, og der kunne endvidere være grund til at spørge, om vi ikke med vore moderne metoder, anvendelse af psykologiske teorier o. s. v., glemmer, at formålet med mandskabsuddannelsen er at uddanne ganske almindelige og fredelige mennesker, der er vokset op i en moderne civilisations behagelige samfund, til stærke, robuste og hårdføre folk, der kan klare sig under en moderne krigs barske vilkår, og at en sådan uddannelse må være noget specielt.

Efter forsvarsministerens meget uheldige udtalelser kan det nødvendige tillidsforhold mellem den højtærede forsvarsminister og det militære tjenestepersonel næppe helt genoprettes, hvilket naturligvis ikke kan beklages dybt nok, men det kunne måske bedre noget på forholdet, hvis den højtærede forsvarsminister beklagede sine udtalelser.

Erik Kragh: Når man har fulgt den debat, der i den seneste tid har fundet sted vedrørende tonen i forsvaret og det værnepligtige mandskabs behandling, kan man, når man som jeg dog har et ret grundigt kendskab til forholdene, ikke undgå at have fået det indtryk, at debatten føres ud fra manglende kendskab til og viden om, hvad der faktisk foregår i forsvarets enheder. Man synes ikke at være klar over, at der er sket en meget betydelig, ja, afgørende ændring på disse områder. Omgangstonen er siden krigen blevet en væsentlig anden, end den var tidligere. Dermed være ikke sagt, at det alle steder er helt, som det bør være, men der arbejdes stadig målbevidst på at forbedre forholdene, og jeg tror, at det måske er derfor, at reaktionen hos forsvarets personel har været så voldsom i anledning af det sidste par ugers debat. Man føler sig faktisk forurettet og uretfærdigt behandlet.

Det må ved drøftelsen af hele dette spørgsmål ikke glemmes, hvad det hele drejer sig om, hvad formålet med uddannelsen er. Formålet er at uddanne de værnepligtige til at gøre fyldest i krig, altså til at udholde den moderne krigs voldsomme psykiske og materielle pres. Derfor er disciplin og kommandoform en nødvendighed. Det er imidlertid på ingen måde i modstrid med, at det værnepligtige mandskab skal

behandles som mennesker og medborgere. Spørgsmålet er altså, om dette finder sted, og her må jeg ud fra mit kendskab til forholdene svare, at stort set er omgangstonen tilfredsstillende. Selvfølgelig er der undtagelser, men i hvilken gren af samfundet er der ikke det?

Problemerne findes særlig i hæren, fordi hæren i langt højere grad end søværnet og flyvevåbnet bygger på værnepligtige. I hæren er der året rundt ca. 21.000 værnepligtige menige og ca. 3.000 segenter. Når man tænker på, hvor forholdsvist få soldater-affærer man hører om i forhold til det nævnte antal personer, kan det hele nu ikke være så galt, som man skulle tro efter det sidste par ugers debat. Jeg ville tro, at af sergenterne er måske 2 pct. uegnede, for så vidt angår mandskabsbehandling, medens de 98 pct. naturligvis ikke er store pædagoger og psykologer, men de gør deres bedste for at løse en vanskelig opgave. Det er imidlertid de 2 pct., man hører om. Det er ikke rigtigt, at de værnepligtige befalingsmænd — generelt set, for der er altid undtagelser — ikke skulle få støtte fra de ældre befalingsmænd. Tværtimod gøres der fra cheferne og de faste befalingsmænd alt, hvad man kan, for at vejlede de unge. Der er alle steder fuld forståelse for dette problems betydning i vore dage. Det er også af interesse for spørgsmålets belysning, at langt den største del af straffesagerne i hæren hidrører fra absentation og for sen hjemkomst, og kun et mindre og et stadig svindende antal sager er af disciplinær art.

Noget andet er, at det ville være ønskeligt, om den højtærede forsvarsminister kunne finde en udvej til, at man kunne skille sig af med de sergenter, der viser sig uegnede. Ud over de tidligere nævnte 2 pct. vil der nok være nogle få flere procent, der af andre grunde ikke slår til. Om sergenterne som helhed må siges, at det faktisk er forbavsende og opmuntrende at se, hvor godt de klarer deres vanskelige opgave. De gør et arbejde, som er afgørende vigtigt for den uddannelsesstandard, vi har nået, og som det ærede medlem hr. From påviste har høj anerkendelse blandt vore allierede.

Må jeg endelig nævne, at en værnepligtig, der føler sig forurettet, kan klage direkte til sin bataljonschef, og vel at mærke uden